

Jaarverslag 2014

Centrum voor Innovatief Vakmanschap Water
(CIV Water)

Inhoudsopgave

	Pag.nr.
1. Inleiding	3
2. Mensen	4
a. Kernteam	
b. Organisatie	
c. Governance	
3. Markt	5
a. Business Case	
b. Positie en profilering	
c. Kanalen en relaties	
4. Dienstverlening	8
a. Platform	
b. Aanbod	
c. Kernactiviteiten en faciliteiten	
5. Finance en control	11
6. Terugkijken op 2014: winnen met water	12

---

1. Inleiding

Het tweede bestaansjaar van CIV Water stond in het teken van de vormgeving van het Centrum, zowel qua bemensing als qua faciliteiten en activiteiten. De feedback van de auditcommissie in juni was positief geformuleerd in bewoordingen als “kansrijk”, maar ook was de conclusie toch dat CIV Water zich bevond in de pioniersfase van het fasemodel van Platform Bèta Techniek.

Dit jaarverslag is geschreven aan de hand van het fasemodel van Platform Bèta Techniek. We willen op die manier zichtbaar maken welke ontwikkelingen bij CIV Water hebben plaatsgevonden sinds het bezoek van de auditcommissie in juni 2014.

---

2. Mensen

a. Kernteam

In januari 2014 is mede op advies van de kwartiermakersgroep van CIV Water een vacature gesteld voor een projectleider. De conclusie van de kwartiermakers was dat een projectleider nu meer op zijn plaats was dan een accountmanager. Op advies van PBT is de vacature opengesteld voor medewerkers van de partners en niet voor medewerkers uit het onderwijs. De sollicitatiecommissie bestond uit de toenmalige directeur van CIV Water en een medewerker van een van de partners. Uit de procedure is Pieter Hoekstra benoemd, afkomstig van Wetterskip Fryslân en nu gedetacheerd bij CIV Water. Na een korte inwerkperiode is hij gestart met de opbouw van het netwerk.

Vanaf september is het kernteam uitgebreid met een medewerker marketing & communicatie, een financieel controller en een administratief medewerker. Een viertal docenten ontwikkelen maatwerktrajecten in samenwerking met kenniswerkers van de partners. Bovendien vond een directeurswisseling plaats: Marcel van der Horst is in juni 2014 Peet Ferwerda opgevolgd als directeur.

b. Organisatie

Tot juli 2014 was naast het kernteam ook een kwartiermakers groep actief met daarin vertegenwoordigers van verschillende partners. Zij zijn in september opgevolgd door een innovatieteam. Daarin kwamen sommige leden van de kwartiermakers groep weer terug maar nu in een andere rol. Het innovatieteam bestaat uit medewerkers uit het onderwijs en uit de bedrijven.

De opdracht van het team richtte zich op het in kaart brengen van de beroepsbeoefenaren in de watersector; technologen, laboratoriummedewerkers, beheerders: wat kenmerkt hen en welke ontwikkeling is te verwachten in de nabije toekomst?

c. Governance

Het bestuur (in oprichting) is in 2014 tweemaal bijeen geweest in het tweede helft van het jaar. In 2014 hebben zitting in het bestuur:

- Liesbeth Vos, (Friesland College) penvoerder en voorzitter;
- Ton Stierhout, (Nordwin College);
- Micha van Akkeren (Wetterskip Fryslân);
- Doeke Schippers (Vitens);
- Hilde Prummel (WLN);
- Feike Hylkema (Noorderzijlvest);
- Wendy Zuidema (HBO LS & T).

In het bestuur (in oprichting) zijn de primaire partners vertegenwoordigd. In december 2014 zijn met alle partners afspraken gemaakt over hun bijdrage in 2015. Deze afspraken zijn vastgelegd in prestatiecontracten die zijn bekrachtigd begin 2015.

---

3. Markt

a. Business case

De auditcommissie heeft geadviseerd vooral heldere keuzes te maken met duidelijke doelstellingen en ambities. In onze business case ligt de focus op:

1. Maatwerktrajecten in bedrijven

In de markt onderscheidt CIV Water zich door trainingen op maat te verzorgen waarbij gebruik gemaakt wordt van docenten uit de verschillende onderwijsinstellingen. De uitgevoerde trajecten worden samen met de organisatie vormgegeven en verzorgd. De opleidingen/maatwerktrainingen worden competentiegericht vormgegeven. CIV Water maakt bovendien gebruik van de meester/gezel-relatie in het opleidingsaanbod; hiermee wordt aanwezige kennis ontsloten en gedeeld binnen de eigen organisatie en komt daarnaast beschikbaar voor het reguliere onderwijs.

2. De vraag naar innovaties in de praktijk omzetten in mbo-onderwijs

Om de innovaties te vertalen naar onderwijs is in 2014 is gewerkt met een innovatieteam. Dit team bestaat uit de medewerkers van de partnerbedrijven. Zij hebben de contouren geschetst van de vakmannen van de toekomst op het gebied van waterbeheer, laboratorium en procestechniek. De invulling van deze beelden vindt plaats in 2015 in samenwerking met partnerscholen.

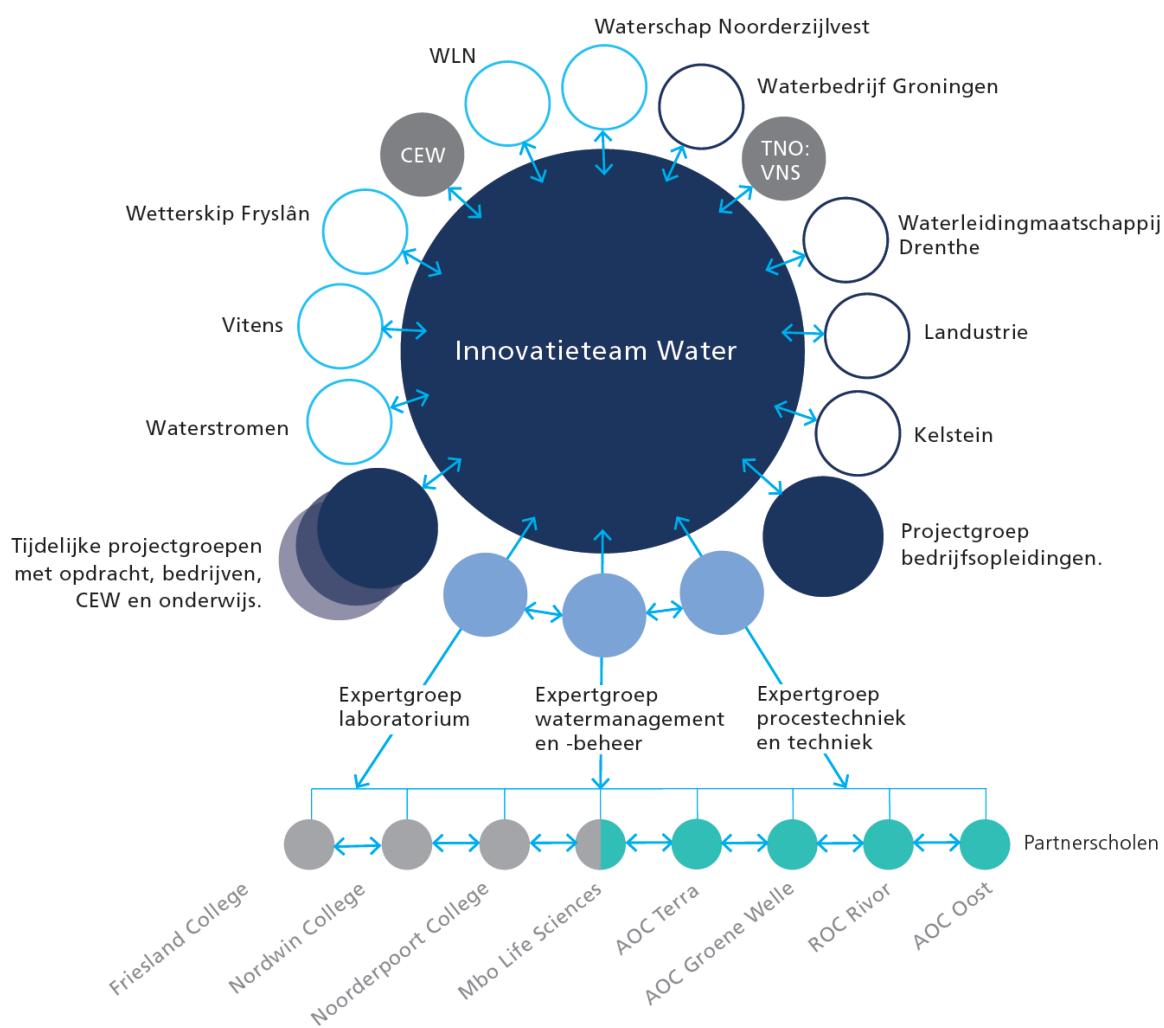
Samen met TNO is in 2014 gewerkt aan het concept Vakman Nieuwe stijl. In dit concept worden competenties van de vakmannen geïntegreerd. Dit concept is verweven in het onderwijsmateriaal en in de maatwerktrajecten.

3. Voorbereiding van een marktonderzoek

Een marktonderzoek wordt ontwikkeld samen met CEW, WaterAlliance en Empowered People. Uitkomst van het onderzoek, dat plaatsvindt in 2015, is inzicht in de scholingsvraag die zich in de sector voordoet. Daarbij wordt de sector onderscheiden in drie segmenten: de water-, de toepassing- en de toeleverende sector.

b. Positie en profilering

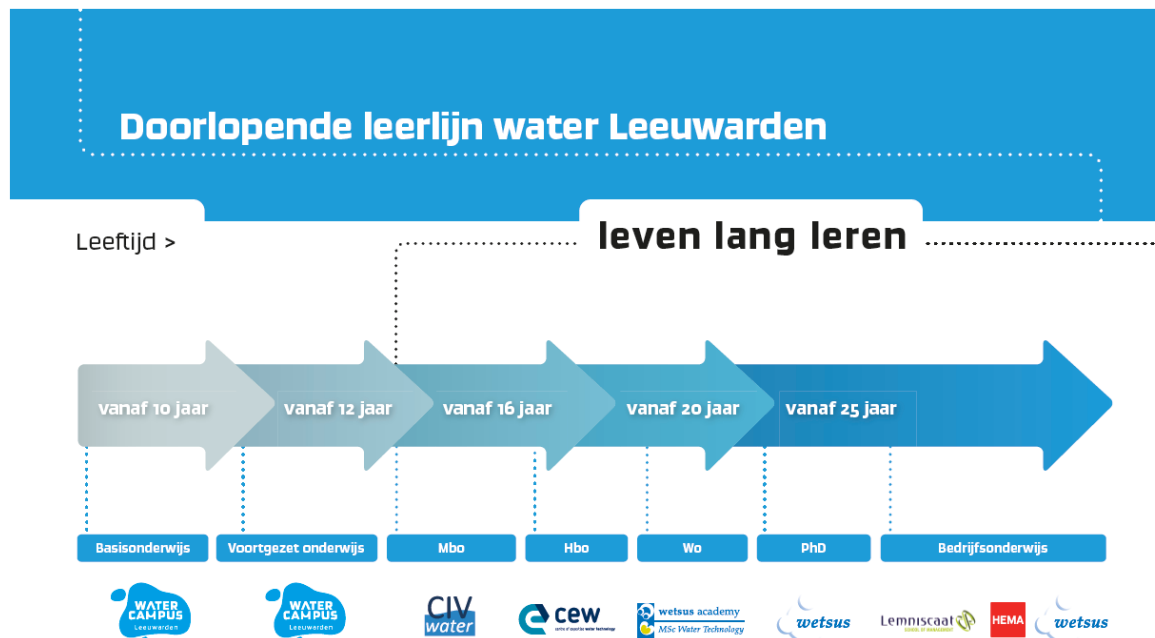
CIV Water profileert zich als strategisch opleidingspartner voor bedrijven. Door samen met deze bedrijven water gerelateerde maatwerktrainingen en opleidingen te ontwikkelen, komt innovatief onderwijs tot stand, met als doel excellente waterprofessionals af te leveren. De innovaties afkomstig uit de maatwerkopleidingen worden vervolgens onderdeel van regulier mbo-onderwijs. Hieronder treft u een overzicht aan van onze partners uit onderwijs en bedrijfsleven en de samenhang met het Innovatieteam Water en de expertgroepen.

CIV WaterCommunity (2014)

Samenwerking met WaterCampus Leeuwarden

Binnen de WaterCampus Leeuwarden maakt CIV Water deel uit van de pijler Education. Wetsus Academy, CEW en CIV Water werken samen aan onderwijs gerelateerde marketing en communicatie. Belangrijkste USP vormt de zgn. doorlopende leerlijn, waarbij studenten zowel mbo-, hbo- als wo-onderwijs op het gebied van water kunnen volgen.

c. Kanalen en relaties

- Het accountmanagement is uitgevoerd door de projectleider, een medewerker van Vitens en de kwartiermakersgroep. Dit heeft niet alleen geresulteerd in veel ingangen binnen de watersector, zoals waterschappen en drinkwaterbedrijven, maar ook in de toepassingssector, zoals bij Heiploeg.
- De website www.civwater.nl is actief en zijn er in 2014 nieuwsbrieven verstuurd. Ook vonden er meerdere kennisbijeenkomsten plaats in de CIV WaterCommunity. CIV Water was in 2014 standhouder op meerdere beurzen en open dagen en informatiebijeenkomsten voor aankomende studenten water.
- CEW en CIV Water hebben in de samenwerking met WaterCampus Leeuwarden periodiek commercieel overleg; dit heeft geleid tot nieuwe leads en inzet van mbo-studenten in toegepaste onderzoeksopdrachten.
- In 2014 zijn er twee nieuwe partners bijgekomen en zijn de contacten gelegd voor zes nieuwe partners.

4. Dienstverlening

a. Platform

Op welke wijze is CIV Water onderscheidend en concurrerend in de markt? CIV Water vormt onderdeel van de WaterCampus Leeuwarden en is uniek in de vormgeving van onderwijs in het “water” voor zowel mbo, hbo als wo. We hebben een nauwe samenwerking met bedrijven op basis van gelijkwaardig partnerschap, waarbij we samen onderwijs op maat ontwikkelen. Dit doen we voor professionals, maar ook voor het reguliere mbo.

b. Aanbod

CIV Water richt zich primair op maatwerktrainingen voor bedrijven in de toeleveranciers-, water- en toepassingssector binnen de waterwereld. Hierin luisteren we naar de vraag en opleidingsbehoefte van de klant en vertalen wij deze naar een passend opleidingsaanbod. De opleidingen kunnen in aangepaste vorm ook aan andere klanten worden aangeboden, aangepast aan diens vraag.

CIV Water ondersteunt CEW bij de uitvoering van toegepaste onderzoeksopdrachten door de inzet van mbo-studenten. In 2014 is hier een begin mee gemaakt, in 2015 wordt deze activiteit gecontinueerd.

Een voorbeeld van een van onze opleidingen:

Sytze Batema volgde een maatwerkopleiding voor Heiploeg

Na de doorstart van Heiploeg BV te Zoutkamp was er een vacature procesoperator zuivering. De eisen die gesteld werden aan de nieuwe procesoperator waren hoog en deze werden door Noorderzijlvest aangescherpt. Nieuwe medewerker Sytze Batema had ervaring in de waterzuivering en had al eerder als productiemedewerker bij Heiploeg gewerkt. Hij miste echter kennis van zuivering. Toch werd hij gevraagd om als nieuwe procesoperator aan de slag te gaan, ondersteund door een maatwerktraject bij CIV Water. Bedrijfsleider Henry Zwierts kende een aantal docenten vanuit zijn vooropleiding aan de Suvelskoalle te Bolward die nu werken bij CIV Water: de basis cursus Watertechnologie voor waterzuiveringsinstallaties was een feit.

Op 16 april 2014 is het traject gestart met o.a.: scheikunde, microbiologie, techniek, watertechnologie, calamiteiten en vergunningen. Het mooie vond Sytze dat de onderwerpen die bekend waren kort werden behandeld waardoor er extra tijd overbleef voor de lastiger onderwerpen. Naast de theoretische invalsbasis op zowel locatie van Heiploeg als bij Van Hall Larenstein, waren er ook praktijkoefeningen mogelijk in het Water Applicatie Centrum te Leeuwarden. Bij de zuiveringen van Wetterskip Fryslân en Noorderzijlvest is stagegelopen evenals bij Sonac in Burgum. Deze stages hebben het inzicht in de werking van een zuivering vergroot, aldus Sytze. Voor Sytze was de maatwerkopleiding het grootste pluspunt, evenals de deskundigheid van de docenten. Hun koppeling tussen theorie en praktijk maakt dat het traject versneld kon worden afgerond en in november 2014 behaalde Sytze zijn certificaat voor de basis cursus. Als bonus had Henry Zwierts een vaste baan in het vooruitzicht gesteld bij het behalen van het certificaat.

c. Kernactiviteiten en faciliteiten

Hieronder volgt een overzicht van de activiteiten die in 2014 zijn verricht.

Doelstelling	Resultaat	Status
Werving nieuwe partners	Twee nieuwe partners: Waterstromen, ROC Rivior	
Innovatieteam bijeen	Er hebben drie bijeenkomsten plaatsgevonden met daarin verkenning van innovaties in het vakgebied	
expertteams opstellen	expertteams hebben vorm gekregen	
Prestatiecontracten opstellen	Primaire partners hebben getekend	
Ontwikkeling opleiding rayonbeheerders Wetterskip Fryslân	Opleiding vormgegeven, vier studenten gestart	
Ontwikkeling opleiding procesoperator Techniek bij Vitens	Opleiding in ontwikkeling	
Opzetten van leeromgeving rioolwaterzuiveringsinstallaties	Waterschap Noorderzijlvest en Wetterskip Fryslân hebben hun faciliteiten beschikbaar gesteld.	
Lessencyclus didactiek voor niet-docenten	Training opgezet en uitgevoerd bij Wetterskip Fryslân	
Opleidingstraject Heiploeg	Opleiding vormgegeven voor 1 student. Opleiding uitgevoerd en student geslaagd. Is een traject uit de toepassingssector	
Ontwikkeling maatwerktraject in de toeleveringssector	Eerste verkenningen hebben plaatsgevonden	
Opzetten van diverse projecten middelbaar onderwijs bij Woudagemaal *	vier modules opgezet en actief	
Inzet mbo-studenten bij toegepast onderzoek	Incidenteel ingezet (o.a. onderzoek Wetterskip Fryslân, HydroWashr en Blue Leg Monitor)	
Inzet WAC als testomgeving	Integratie in regulier mbo-opleiding MBO Life Sciences (1 ^e en 4 ^e jaar)	
Ontwikkeling nieuwe website: www.civwater.nl	Site is on line	
Loket educatie WaterCampus	CIV Water is eerste aanspreekpunt voor scholingsvragen op mbo- en hbo niveau	
Werving ambassadeur voor Waterwereld	Er is i.s.m. Wetterskip Fryslân een student van MBO Life Sciences als ambassadeur ingezet.	

* de term minor wordt binnen het mbo niet gebruikt. We noemen dit projecten.

(Vervolg)

Doelstelling	Resultaat	Status
Ondersteuning in werving reguliere mbo-studenten	Beursstand tijdens open dagen mbo, deelname aan Jeugd Water Dag in Assen, Lab Xperience Day i.s.m. Vitens	
Beurzen	Samen met WaterCampus aanwezig tijdens Waterlink, Wetsus congres etc....	
Uitgifte nieuwsbrief	Twee nieuwsbrieven verzonden aan relaties	
Bijeenkomst CIV WaterCommunity	Er zijn dit jaar twee bijeenkomsten georganiseerd	
Toename werving studenten Water binnen MBO Life Sciences	Aanwijsbare toename van studenten Water van 75 in 2013 naar 160 in 2014	
Vorbereidingen marktonderzoek	Vorbereidingen zijn getroffen, uitvoering in 2015	
Juridische structuur	Vorbereidingen zijn getroffen, uitvoering in 2015	
teamontwikkeling	Benodigde medewerkers zijn aangesteld	
internationalisering	Vorbereidingen zijn getroffen, uitvoering in 2015	

Toelichting op status:

= doelstelling volledig behaald

= doelstelling deels behaald

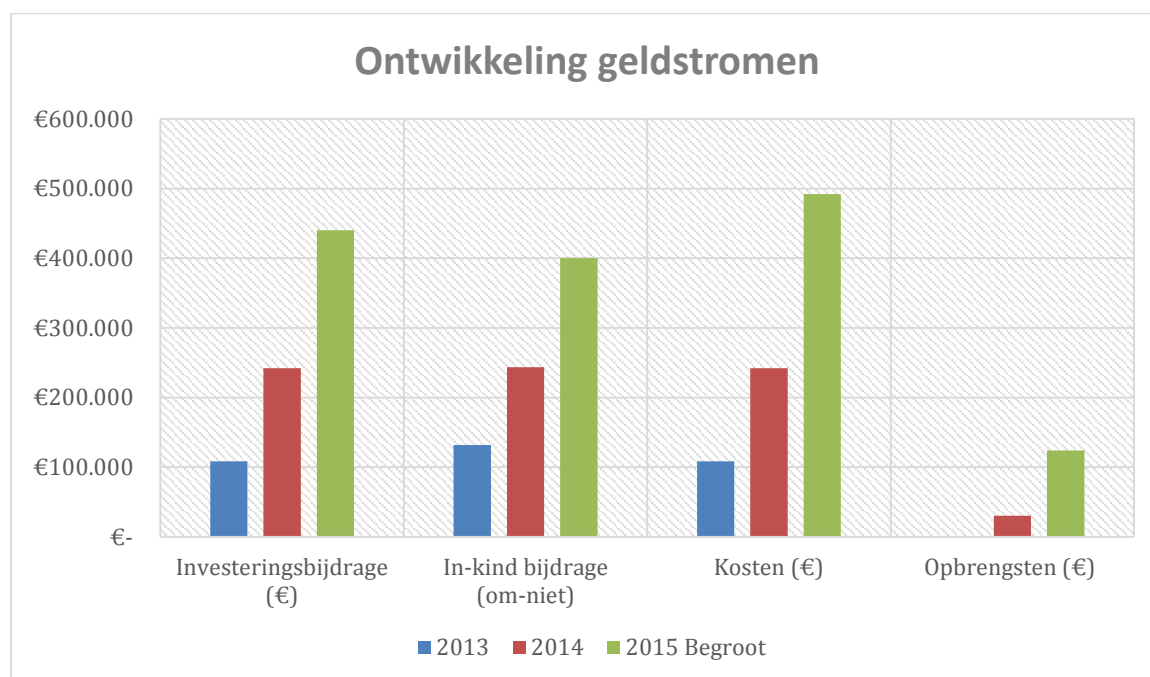

= doelstelling niet behaald

5. Finance & Control

Op 1 januari 2013 is het Centrum voor Innovatief Vakmanschap Water formeel van start gegaan. Om het centrum op te starten is er door het Platform Bèta Techniek voor vijf jaar een investeringsbijdrage toegezegd van €1.900.000,-. Voorwaarde is dat de overige publieke en private partners ook een totale bijdrage van €1.900.000,- leveren.

In onderstaande grafiek zijn de ontwikkeling van de verschillende geldstromen weergegeven vanaf 2013 tot en met de begroting van 2015.

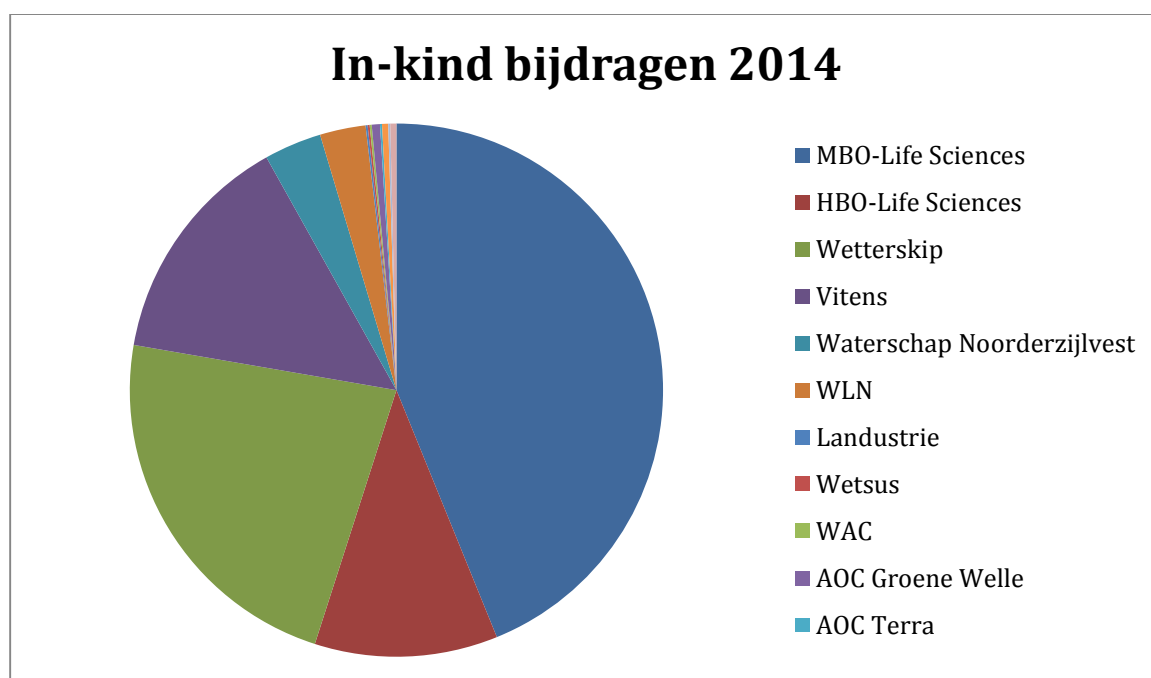

Investeringsbijdrage

De investeringsbijdrage is beschikbaar gesteld door het Platform Bèta Techniek (PBT). In 2013 is in totaal €760.000 binnengekomen van de in totaal €1.900.000. De investeringsbijdrage is bedoeld voor het opstarten van CIV Water. De niet ingezette investeringsbijdragen schuiven door naar het volgende jaar. Bij een goed vervolg, als uitkomst van de mid-term review in juni 2015, wordt de volgende termijn van €380.000 ontvangen.

In-kind bijdrage

Om CIV Water succesvol te maken wordt van alle partners die participeren in de samenwerking een substantiële bijdrage verlangd. Deze bijdrage wordt geleverd in het beschikbaar stellen van uren van medewerkers of duurzame productiemiddelen (DPM). Tegenover deze bijdragen staan geen directie tegenprestaties. Vanuit het PBT geldt als voorwaarde dat er evenwicht moet zijn tussen de beschikbaar gestelde investeringsbijdrage en de bijdragen van de partners. In 2014 is er voor ruim €240.000 aan bijdragen geleverd door de verschillende partners. In onderstaande grafiek zijn de aandelen per partner visueel weergegeven.

Kosten

De gerealiseerde kosten over 2014 bedragen ruim €240.000. Deze kosten zijn onder te verdelen in personeels- en materiële kosten. Voor de inzet voor de organisatie van CIV Water zijn op basis van inzet van 1,8 fte €140.000 aan kosten gemaakt. Aan externe ondersteuning van met name TNO bedroegen de kosten over 2014 €25.000. Totale materiële kosten over 2014 bedroegen €75.000. Deze bestonden uit huur, reis/verblijfskosten, communicatie, soft/hardware en overige organisatiekosten. De kosten zijn volledig gedekt door de investeringsbijdrage.

Opbrengsten

Eén van de doelstellingen van CIV Water is het ontwikkelen van een verdienmodel. In 2014 zijn de eerste maatwerktrajecten gestart of uitgevoerd. De totale opbrengst van €30.000 die in 2014 gerealiseerd is, bestaat uit geleverd maatwerk bij Wetterskip Fryslân (primaire partner) en Heiploeg. Het totale positieve saldo over 2014 van €440.000 wordt doorgeschoven naar 2015.

---

6. Terugblik op 2014: winnen met Water

2014 is een overgangsjaar geworden. Wat ons betreft een overgang van een duidelijke pioniersfase naar een realisatiefase. In de pioniersfase stonden allerlei vragen nog open: vragen naar de markt, naar het verdienmodel, naar geldstromen, naar inzet van docenten en naar onze bestaansgrond. Het was een fase waarin we het gevoel hadden dat op deze vragen nog allerlei antwoorden mogelijk waren en dat ze allen even goed waren.

We hebben een keuze gemaakt: we richten ons op de bedrijven, op hun behoefte aan scholing, erop vertrouwend dat in die scholingsbehoefte de vraag naar innovatie en de innovatieve vakman zit. Deze inzichten vertalen we naar onderwijsprogramma's. Die focus heeft zijn effect gehad. Onze vragen aan onze partners, primair en secundair werden gerichter. Er werden contacten gelegd met HR-medewerkers, managers in de lijn maar ook met bestuurders. Nieuwe contacten meldden zich en ons netwerk werd uitgebreid met Waterstromen en ROC Rivor uit Tiel.

De realisatiefase werd zichtbaar bij de uitvoering van de eerste scholingstrajecten. Weliswaar nog bescheiden van opzet en van opbrengsten, maar wel een mooie stap in de goede richting. De opzet van de innovatieteams en de vraag van Vitens naar de ontwikkeling van procesoperator Water versterkten ons inzicht dat we de juiste focus hebben gekozen. Dat realisatie een feit was, werd ook zichtbaar door de teambemensing: het aanstellen van een projectleider en docenten, een medewerker marketing & communicatie, , een controller, een medewerker vanuit Vitens en een nieuwe directeur. Het team maakte in 2014 mogelijk dat we op meerdere manieren zichtbaar werden als Centrum voor Innovatief Vakmanschap Water. Zichtbaar als gesprekspartner, zichtbaar op beurzen en symposia, zichtbaar als katalysator in opleiden.

Al met al kunnen we terugkijken op een goed jaar. Het komende jaar staat in het teken van consolideren en uitbouwen van onze activiteiten. De voortekenen zijn gunstig: groei in het aantal opdrachten, de ontwikkeling van het keuzemodule water, groei in het aantal studenten wateren groei in ons netwerk. Nu nog een rechtsvorm en we kunnen vooruit.

Met vriendelijke groet,

Marcel van der Horst
Directeur CIV water